

Infosessie 11 sept 2025

ARIZONA Pensioenen HO

Welkom!

Onderwijsvakbonden in GVF

Infosessie Pensioenen HO

- Sprekers
 - Joeri Meynen (COC)
 - Tim Van de Voorde (VSOA Onderwijs)
 - Marc Borremans (ACOD Onderwijs)
- Intro / conclusies en moderator: Inge Vansweevelt

ARIZONA-Maatregelen

Info op basis van teksten eind juli 2025:

- Zware ingrepen in de berekening van het **pensioenbedrag** en van de **pensioendatum**
 - Zowel bij **ambtenarenpensioenen** als bij **werknemerspensioenen**
- Afschaffing 'perequatie' (= welvaartsaanpassing) van de lopende ambtenarenpensioenen

ARIZONA - Maatregelen

- Mogelijkheid 2^e pensioenpijler voor ambtenaren wordt nog steeds federaal geblokkeerd
- Bijkomend: afschaffing pensioen wegens ziekte voor ambtenaren
 - Laatste mogelijke ingangsdatum 1/12/2025
 - Wat daarna?

Gevolgen van de **ARIZONA-maatregelen** voor:

- Ambtenarenpensioenen = **benoemde** statutaire personeelsleden
- Werknemerspensioenen = **contractuele** personeelsleden

Gevolgen van de ARIZONA-maatregelen voor:

- Pensioenbedrag
- Pensioendatum

Berekening pensioenbedrag ambtenarenpensioen

Brutobedrag

=

referentiesalaris

X

loopbaanbreuk

X

aanneembare diensten en periodes

Berekening pensioenbedrag ambtenarenpensioen

Let op!

De individuele loopbaan is heel bepalend voor de berekening van het pensioenbedrag.

Sterke verschillen zijn dus mogelijk.

De voorbeelden gaan over lector met barema (502).

Berekening pensioenbedrag ambtenarenpensioen NU

referentiesalaris

=

gemiddelde salaris van laatste 10 jaar van loopbaan

Berekening pensioenbedrag ambtenarenpensioen NU

Referentiesalaris – voorbeeld barema 502 (lector hogeschool)

30	7288,62		35	7288,62
31	7288,62		36	7523,92
32	7288,62		37	7523,92
33	7288,62		38	7523,92
34	7288,62		39	7523,92

$$6 \times 7288,62 + 4 \times 7523,92 = 73.827,40$$

$$73.827,40 \div 10 = \mathbf{7382,74}$$

(Merk op: bovenstaande tabel vermeldt schaaltrades, geen loopbaanjaren; 1^e loopbaanjaar = trede 0)

Berekening pensioenbedrag ambtenarenpensioen

Gevolg door ARIZONA

Berekening referentiesalaris:

- Gemiddelde laatste 10j → 11j (pensioen in 2027) → 12j ... tot 45j op de ganse loopbaan (dus pensioen in 2062 of later)
- Indien loopbaan korter, dan het gemiddelde over de volledige loopbaan
- Bestaande uitzondering blijft behouden: ° 1961 of eerder => gemiddelde over laatste 5 jaar
- Gevolg: lager referentiesalaris => lager pensioen

Berekening pensioenbedrag ambtenarenpensioen

Gevolg door ARIZONA

Referentiesalaris **20** jaar – voorbeeld barema 502

20	6582,7		25	7288,62		30	7288,62		35	7288,62
21	6818		26	7288,62		31	7288,62		36	7523,92
22	6818		27	7288,62		32	7288,62		37	7523,92
23	7053,31		28	7288,62		33	7288,62		38	7523,92
24	7053,31		29	7288,62		34	7288,62		39	7523,92

$$1 \times 6582,7 + 2 \times 4806,96 + \dots + 4 \times 7523,92 = 144.595,80$$

$$144.595,80 \div 20 = 7.229,79 \quad (\Rightarrow -152,95)$$

Berekening pensioenbedrag ambtenarenpensioen Gevolg door ARIZONA

Referentiesalaris **40** jaar – voorbeeld barema 502

0	4322,95		5	4935,55		10	5406,16		15	6112,08		20	6582,7		25	7288,62		30	7288,62		35	7288,62
1	4448,72		6	4935,55		11	5641,47		16	6112,08		21	6818		26	7288,62		31	7288,62		36	7523,92
2	4574,48		7	5170,86		12	5641,47		17	6347,39		22	6818		27	7288,62		32	7288,62		37	7523,92
3	4700,25		8	5170,86		13	5876,78		18	6347,39		23	7053,31		28	7288,62		33	7288,62		38	7523,92
4	4700,25		9	5406,16		14	5876,78		19	6582,7		24	7053,31		29	7288,62		34	7288,62		39	7523,92

$$1 \times 4322,95 + 1 \times 4448,72 + \dots + 4 \times 7523,92 = 252.905,80$$

$$252.905,80 \div 40 = 6.322,64 \quad (\Rightarrow -1.060,10)$$

Berekening pensioenbedrag ambtenarenpensioen NU

Loopbaanbreuk (of 'tantième'):

- 1/48: hoogleraren en gewoon hoogleraren universiteiten
- 1/55: onderwijzend en administratief en technisch personeel aan de hogescholen, en academisch personeel aan de universiteiten (andere dan HL/GHL)
- 1/60: administratief en technisch personeel UGent/UAntwerpen/UHasselt

Berekening pensioenbedrag ambtenarenpensioen NU

Voorbeeld

40 jaar dienst als voltijds lector aan een hogeschool

4 maanden voltijds ouderschapsverlof (= 'aanneembare diensten') en 2 jaar voltijdse afwezigheid voor verminderde prestaties (= niet 'aanneembare diensten')

⇒ 38 jaar aanneembare diensten

$$7382,74 \times 1/55 \times 38 = 5.100,80 \text{ (bruto)}$$

Berekening pensioenbedrag ambtenarenpensioen

Gevolg door ARIZONA

Aanpassing loopbaanbreuken:

- loopbaanbreuk 1/48 en 1/55 → 1/60
- Vanaf 1/1/2027
- Alles voor 1/1/2027 zijn verworven rechten
- Voorbeeld lector:
 - $7382,74 \times 38 \times 1/60 = 4.675,74$ (bruto) ($\Rightarrow$ - 425,07)

Berekening pensioenbedrag ambtenarenpensioen

Voorbeeld maandelijks pensioenbedrag

huidige regelgeving: 1/55 – referentiesalaris 10 jaar

5100,80 (bruto) → 3.103,24 (netto alleenstaande)

loopbaanbreuk deels aan 1/55 en deels aan 1/60 – referentiesalaris 20 jaar

4896,54 (bruto) → 3.024,10 (netto alleenstaande)

loopbaanbreuk 1/60 – referentiesalaris 40 jaar

4004,34 (bruto) → 2.528,19 (netto alleenstaande)

Berekening pensioenbedrag ambtenarenpensioen

Andere voorbeelden

- Loopbaan van 46j (21j => 67j) als ATP universiteit niveau B met 4j schaalverhoging van 4.1 tot 6.2:
 - Bruto: 4.098,40 => 3.504,98
 - Netto: 2.698,75 => 2.447,17 (min 251,58)
- Loopbaan van 44j (23j => 67j) als AP van assistent tot gewoon hoogleraar (UGent):
 - Bruto: 8.291,60 => 6.015,50
 - Netto: 4.497,01 => 3.502,65 (min 994,36)

Berekening pensioenbedrag ambtenarenpensioen

Gevolg door ARIZONA

De 'aanneembare' periodes verminderen:

- Vanaf 1/1/2026 blijven over:
 - Thematische loopbaanonderbrekingen of tijdskredieten: ouderschapsverlof, medische bijstand, palliatieve zorgen, mantelzorg
 - Zorg- en opleidingsverloven: ouderschapsverlof, medische bijstand, palliatieve zorgen, opleiding

Berekening pensioenbedrag ambtenarenpensioen

Gevolg door ARIZONA

Pensioenmalus (=minder pensioen)

- Voor wie vroeger dan wettelijke pensioenleeftijd op pensioen gaat (66j nu, 67j vanaf 2030) en niet voldoet aan onderstaande voorwaarden :
 - Minstens 35j loopbaan met minstens 156 gewerkte of gelijkgestelde dagen per jaar
 - Én minstens 7020 gewerkte of gelijkgestelde dagen in loopbaan

Berekening pensioenbedrag ambtenarenpensioen

Gevolg door ARIZONA

Pensioenmalus

- Wie niet aan voorwaarden voldoet ziet pensioenbedrag verminderd worden:
 - Geen malus (°1960 of vroeger)
 - 2% per jaar vroeger (geboren 1961-1965)
 - 4% per jaar vroeger (geboren 1966-1974)
 - 5% per jaar vroeger (geboren vanaf 1975)

Berekening pensioendatum ambtenarenpensioen NU

- Wettelijke pensioendatum: 66j nu, 67j vanaf 2030
- Vervroegd pensioen:
 - 60j mits 44 loopbaanjaren
 - 61j of 62j mits 43 loopbaanjaren
 - 63j of later mits 42 loopbaanjaren
- Loopbaanbreuk $\frac{1}{48}$ of $\frac{1}{55}$:
 - 1 gewerkt jaar telt als 1,05 loopbaanjaren (= 1 jaar + 18 dagen)
 - na 40j werken bereikt men 42 loopbaanjaren

Berekening pensioendatum ambtenarenpensioen

Gevolg door ARIZONA

Voor wie op pensioen gaat vanaf 1/1/2027:

- In het **hoger onderwijs**: alle loopbaan jaren tellen als 1 jaar
- Over ganse loopbaan, dus **ook jaren uit het verleden**
- Gevolg: vroegste pensioendatum wordt pas **later of zelfs niet** bereikt (**42j werken = 42j loopbaan jaren**)

Berekening pensioendatum ambtenarenpensioen

Gevolg door ARIZONA

- Vervroegd pensioen:
 - 60j mits 44 loopbaan jaren
 - 61j of 62j mits 43 loopbaan jaren
 - 63j of later mits 42 loopbaan jaren
- Opgelet!
 - op dit ogenblik telt een loopbaanjaar mee als men minstens 104 dagen (= $\frac{1}{3}$ van een jaar voltijds) gewerkt heeft.
 - In de toekomst heeft men 156 dagen of gelijkgestelde dagen nodig (= $\frac{1}{2}$ van een jaar voltijds)

Berekening pensioendatum ambtenarenpensioen

Gevolgen door ARIZONA

- Vervroegde uitstap wordt zwaar bemoeilijkt:
 - Sommige loopbaan jaren tellen niet meer mee (quid 1^e jaar?)
 - Voor veel personeelsleden vroegste pensioendatum 1 mei => 1 juli
- Overgangsmaatregelen:
 - ° 1965 of vroeger: max. 1j langer werken
 - ° 1966: max. 2j langer werken

Berekening pensioendatum ambtenarenpensioen

Gevolgen door ARIZONA

Conclusie: langer, harder werken voor een lager pensioen!

- Personeelsleden moeten langer blijven werken
- Geen bijkomende financiering voorzien; druk op budgetten van instellingen verhoogt
- Minder doorstroomkansen voor jongere collega's
- Werkdruk stijgt

Berekening pensioenbedrag werknemerspensioen

Contractuele collega's ook getroffen

- Voor de berekening van het pensioenbedrag op de wettelijke pensioenleeftijd verandert er niets
- Maar als vervroegd op pensioen gaat, kan de **pensioenmalus** van toepassing zijn

Berekening pensioenbedrag werknemerspensioen

Contractuele collega's ook getroffen

Pensioenmalus

- Voor wie vroeger dan wettelijke pensioenleeftijd op pensioen gaat (66j nu, 67j vanaf 2030) en niet aan voorwaarden voldoet:
 - Minstens 35j loopbaan met minstens 156 gewerkte of gelijkgestelde dagen per jaar
 - En minstens 7020 gewerkte of gelijkgestelde dagen in loopbaan

Berekening pensioenbedrag werknemerspensioen

Contractuele collega's ook getroffen

Pensioenmalus

- Wie niet aan voorwaarden voldoet ziet pensioenbedrag verminderd worden:
 - Geen malus (°1960 of vroeger)
 - 2% per jaar vroeger (geboren 1961-1965)
 - 4% per jaar vroeger (geboren 1966-1974)
 - 5% per jaar vroeger (geboren vanaf 1975)

Berekening pensioendatum werknemerspensioen

Contractuele collega's ook getroffen

Strengere voorwaarden om vervroegd op pensioen te gaan
(156d/jaar ipv 104d/j)

- Gevolg:
 - Sommige loopbaanjaren tellen niet meer mee (quid 1^e jaar?)
 - Voor veel personeelsleden vroegste pensioen 1 mei => 1 juli
- Overgangsmaatregelen:
 - ° 1965 of vroeger: max. 1j langer werken
 - ° 1966: max. 2j langer werken

Onze eisen!

- Voor de vastbenoemden: zelfde regeling vervroegd pensioen als voor de rest van het onderwijs
- Voor de vastbenoemden: compensatie voor de afbouw van het ambtenarenpensioen = tweede pensioenpijler
- Voor alle contractuelen: een tweede pensioenpijler
- Extra middelen voor de tweede pensioenpijlers

Oproep!

- Verdeel onze **flyer** massaal digitaal
- Flyeren op de **academische openingen** tussen 15 september en 25 september (data op Qrcode op flyer)
- Kom in grote getale naar de academische opening van de associatie Limburg in **Hasselt op 18 september** om 15u30 (cultureel centrum) waar minister Demir zal spreken
- Kom massaal naar de **betoging in Brussel op 14 oktober** (verzamelen achter de banner HO)

Hogescholen en universiteiten grootste slachtoffers van pensioenherforming

Dat het regeerakkoord een forse pensioen-inlevering betekent voor wie werkt in het onderwijs, was al duidelijk voor de zomer.

Nu de plannen de voorbije maanden in wetsontwerpen werden gegoten, volgt er meer slecht nieuws: naast de daling van de pensioenbedragen voor zowel contractuele als statutaire werknemers, wordt het vervroegd pensioen zwaar bemoeilijkt.

En dat is niet alles; ook opgebouwde rechten worden zonder pardon van tafel geveegd.

We leggen uit:

Zowel contractuelen als statutairen worden geraakt in hun pensioendatum en in hun pensioenbedrag door de beperking in het meetellen van niet-gewerkte periodes zoals bepaalde verlofstelsels.

Daarnaast geldt er een nieuwe regeling specifiek voor het hoger onderwijs. Voortaan zullen statutaire personeelsleden aan de hogescholen en het academisch personeel aan de universiteiten pas na een loopbaan van 42 jaar met pensioen kunnen gaan. Bijna niemand zal dus nog voor 64 jaar kunnen vertrekken.

Wat betekent dat voor jou en voor het hoger onderwijs?

- Het vervroegd pensioen wordt een verre droom.

- Hogescholen en universiteiten moeten veel langer duurder personeel aanhouden, terwijl er geen extra financiering komt. Dat is nadelig voor de doorstroom en tewerkstelling van jongere collega's en veroorzaakt daardoor een hogere werkdruk.

Ook de berekening van het pensioenbedrag zal vanaf 2027 aan nadeligere voorwaarden gebeuren. Voorstellen tot compensatie aan de hand van een extralegaal pensioen worden afgeblokt. Wie aan het begin van zijn loopbaan staat, riskeert meer dan 35% in te leveren op zijn pensioen.

Dit kunnen we niet laten gebeuren. Er is geen tijd te verliezen. De druk op regering en parlement moet omhoog. We zeggen "neen" tegen deze aanslagen op het pensioen en tegen de verschillende behandeling van onderwijsniveaus.

Laat je stem horen bij de academische openingen van dit academiejaar en neem daarvoor contact op met je lokale afgevaardigden. Scan de QR-code of klik hier.

We treffen elkaar ook op de nationale betoging van 14 oktober in Brussel waar we ons protest tegen de sociale afbraak door de Arizona-regering zullen laten horen.

Samen staan we sterk. Jouw protest maakt het verschil!

Foto: Belga Photo - Eric Lalmand

v.u. Nancy Libert - Fontainasplein 9/11 1000 Brussel

Infosessie Pensioenen HO
ARIZONA maatregelen
Onderwijsvakbonden in GVF

Vragen?

Joeri.Meynen@acv-csc.be

Tim.Vandevoorde@vub.be

Marc.borremans@acod.be